

SCENARIUSZ ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

RODZAJ ZAJĘĆ: KLUB LUDZI MYŚLĄCYCH

Zajęcia pozalekcyjne realizowane w Zasadniczej Szkole Zawodowej w Paczkowie z zastosowaniem metody WebQuest

TEMAT: GLOBALIZAJA: MIT CZY RZECZYWISTOŚĆ?

CELE DYDAKTYCZNE I WYCHOWAWCZE:

- **POZNAWCZE:** Zapoznanie uczestników zajęć z głównymi pojęciami (globalizacja, współzależność globalna, sprawiedliwy handel, świadoma konsumpcja). Pobudzenie procesów dostrzegania współzależności w globalnym świecie. Stymulowanie umiejętności odkrywania, formułowania i rozumienia problemów. Rozwijanie umiejętności analizy i syntezy. Kształtowanie umiejętności świadomej obserwacji rzeczy, zjawisk i ludzi. Zapoznanie uczestników zajęć z nowoczesnymi środkami i urządzeniami ICT, wykorzystywanymi w edukacji.
- **EMOCJONALNO-MOTYWACYJNE:** Stymulowanie ciekawości poznawczej. Wspieranie w procesie poszerzania samowiedzy. Kształtowanie zachowań pro społecznych i umiejętności współpracy w grupie zadaniowej. Rozwijanie życzliwości i wrażliwości na potrzeby innych. Wdrażanie do przyjmowania pochwał i krytyki ze strony innych osób. Uczenie konstruktywnego komunikowania się i uważnego słuchania innych, ośmielanie i pobudzanie uczniów do aktywności własnej w rozwiązywaniu problemów otwartych. Budzenie i rozwijanie poczucia odpowiedzialności i podmiotowości w realizowaniu otwartych zadań problemowych. Rozwijanie zaciekawienia problemami wymagającymi twórczego podejścia. Rozwijanie i przekształcanie spontanicznej motywacji poznawczej w motywację świadomą, niezbędną do podejmowania dłuższych wysiłków poznawczych. Pomoc w pokonywaniu barier hamujących aktywność –nieśmiałość, obawy przed nieznanym.
- **DZIAŁANIOWE:** Rozwijanie samodzielności i wytrwałości w procesie odkrywania i rozwiązywania problemów. Doskonalenie sprawności i umiejętności wypowiedzenia się w opisie i opowiadaniu poprzez doświadczenia językowe. Doskonalenie umiejętności posługiwania się urządzeniami ICT. Uczenie techniki wizualizacji i prezentacji.

PYTANIA I DYSPOZYCJE DO ROZGRZEWKI:

- Co znaczy, że ktoś jest od kogoś zależny?
- Co to jest globalna wioska?

TEMAT I GŁÓWNE POJĘCIA MINI-WYKŁADU:

Temat: Metoda WebQuest.

Główne pojęcia: WebQuest, globalizacja, globalna wioska, współzależności globalne, narzędzia ICT, prezentacja

OPIS ĆWICZENIA:

OPIS ĆWICZENIA 1.

TYTUŁ: WSPÓŁZALEŻNOŚCI GLOBALNE W DZISIEJSZYM ŚWIECIE

CELE: Możliwość poznania samego siebie. Umacnianie postaw tolerancji dla różnic poglądów oraz szacunku dla innych ludzi i dla własnej osoby. Budowanie zaufania w grupie. Poznanie różnych technik komunikacji interpersonalnej i nabycie umiejętności stosowania ich w praktyce. Zmotywowanie do tego, aby dowiedzieć się więcej nt. współzależności globalnych. Zrozumienie roli i znaczenia pracy zespołowej.

CZAS TRWANIA: 45 min.

Comment [BB1]: spacja przed 45

POMOCE: notatnik, długopis, kartki szarego papieru, pisaki

ARANŻACJA PRZESTRZENI: ćwiczenia w kręgu

PRZEBIEG ĆWICZENIA:

- Ćwiczenia integracyjne w kręgu (np. „Niedokończone zdania”, „Pozwólcie, że wam przedstawię”, „Mur”).
- Siedzący w kręgu uczniowie wraz z nauczycielem, po zapoznaniu się z głównym celem zajęć oraz zarysowaną akcją, dokonują podziału na grupy.
- Nauczyciel przedstawia opis rezultatu, jaki mają osiągnąć uczniowie.
- Przydzielenie zadań każdej grupie oraz zapoznanie z opisem ról.
- Zapoznanie z ewentualnymi problemami, które można spotkać podczas wykonywania zadania.
- Ustalenie czasu wykonywania zadania, spodziewanych efektów oraz kryteria ocen.
- Uczestnicy zajęć przygotowują szczegółowy harmonogram pracy oraz wyznaczają osoby odpowiedzialne za poszczególne zadania.
- Zapoznanie uczniów ze źródłami internetowymi, z których będą korzystać podczas pracy.

PYTANIA I DYSPOZYCJE DO OMÓWIENIA ĆWICZENIA:

- Czy jesteś zadowolony ze swej dzisiejszej postawy(pracy)?
- Jeżeli potrzebujesz pomocy w realizacji zadania, czy wiesz do kogo się zwrócić?

Comment [BB2]: spacja przed słowem pracy

PRACA DOMOWA:

- ZNAJDŹ W SWOIM MIESZKANIU JAK NAJWIĘCEJ PRZEJAWÓW GLOBALIZACJI LUB PRZEDMIOTÓW ZWIĄZANYCH Z INNYMI KRAJAMI. W ZESZYCIE SPORZĄDŹ LISTĘ TYCH RZECZY WRAZ Z INFORMACJĄ O KRAJU, Z KTÓRYM SĄ ZWIĄZANE.

ANEKS Z ĆWICZENIAMI:

1. Niedokończone zdania.

Uczniowie i nauczyciel siedzą w kręgu. Nauczyciel rozpoczyna rundkę niedokończonych zdań, np.:

- Dzisiaj czuję się ...
- Chciałbym, żeby ...
- Lubię, gdy ...
- Nie lubię, gdy ...
- Osiągnięcie, z którego jestem naprawdę dumny to ...
- Złoszczę się, gdy ...
- Kiedy jestem sam lubię ...
- Gdybym był czarodziejem, to ...
- Płaczę, gdy ...

Przytoczony zestaw zdań może być uzupełniony o własne propozycje. Treść uzupełnionych przez uczniów zdań ujawnia ich cechy osobowości, stosunek do świata, zainteresowania...

2. Pozwólcie, że Wam przedstawię...

Grupa dzieli się na pary. Jedna osoba opowiada drugiej o sobie przez trzy minuty, później następuje zmiana. Na zakończenie na forum klasy każdy przedstawia swojego partnera zgodnie z tym, co przed chwilą od niego usłyszał.

Na zakończenie ćwiczenia warto wspólnie zastanowić się nad tym, jak to jest, gdy trzeba komuś mówić o sobie, szczególnie jeśli go mało znamy? A jakie uczucia powstają u nas, gdy słyszymy, jak inni mówią o nas – nie zawsze w taki sposób, jakbyśmy sobie tego życzyli.

3. Mur

Każdemu uczestnikowi rozdajemy cegiełki (małe kartki papieru), na których wypisuje on to, na czym zna się najbardziej. Na dużej kartce papieru rysujemy kontury domu i prosimy o wypełnianie swoimi cegiełkami konturów domu.

Pracę kończymy stwierdzeniem, jaki tworzymy solidny mur, jak dużo potrafimy razem zrobić.

(**ŹRÓDŁO:** KRYSZYNA DOROŻKO, **SZKOLNY ZESTAW ZAJĘĆ INTEGRACYJNYCH**)

OPIS ĆWICZENIA 2.

TYTUŁ: WSPÓŁZALEŻNOŚCI GLOBALNE W DZISIEJSZYM ŚWIECIE

CELE: Uświadomienie istnienia współzależności globalnych. Wyjaśnienie terminów współzależność globalna i globalizacja. Zmotywowanie do tego, aby dowiedzieć się więcej nt. współzależności globalnych

CZAS TRWANIA: 45 min.

Comment [BB3]: jw.

POMOCE: komputer i rzutnik, prezentacja multimedialna (np. z projektu CEO „Patrz i zmieniaj”), mapa, markery i kreda

ARANŻACJA PRZESTRZENI: sala kinowa

PRZEBIEG ĆWICZENIA:

- Nauczyciel pyta uczniów, co to znaczy, że ktoś jest od kogoś zależny. Zapisuje na tablicy odpowiedzi uczniów, a na zakończenie rysuje na tablicy model relacji jednostronnej.
- Następnie nauczyciel pyta, co to znaczy, że ludzie są współzależni. Zapisuje odpowiedzi uczniów na tablicy w drugiej kolumnie, pokazując jednocześnie różnicę pomiędzy zależnością i współzależnością.
- Nauczyciel kolejno prosi uczniów i uczennice o podanie po jednym przykładzie zależności i współzależności: a) w szkole;
b) w domu;
c) w społeczności lokalnej;
d) w gospodarce krajowej.
Przykłady podawane przez uczniów zapisuje na tablicy.
- Nauczyciel pyta, co zdaniem uczniów oznacza termin „globalne współzależności” i prosi o podanie przykładów. Zapisuje odpowiedzi na tablicy.
- Nauczyciel wprowadza prezentację w PowerPoincie mówiąc, że zawiera ona przykłady globalnych współzależności z codziennego życia.
- Przedstawiając prezentację multimedialną, nauczyciel zadaje uczniom i uczennicom pytania z kolejnych slajdów, za każdym razem dając im chwilę na zastanowienie i odpowiedź. Uczennice i uczniowie mogą dawać różne odpowiedzi. Po wysłuchaniu odpowiedzi nauczyciel przedstawia kolejny slajd z mapą i odpowiedzią przygotowaną przez autorów prezentacji. (CEO „Patrz i zmieniaj”).
- Pokazując kolejne slajdy, nauczyciel lub chętny uczeń zaznacza na mapie kraje, o których mowa i graficznie przedstawia ich połączenie z Polską.

PYTANIA I DYSPOZYCJE DO PODSUMOWANIA:

- Czego dowiedziałeś się na dzisiejszym spotkaniu? Zapoznaj się z instrukcją do twojej roli w WebQuest. Kogo będziesz reprezentował w projekcie?

- Jeżeli potrzebujesz pomocy w realizacji zadania, czy wiesz do kogo się zwrócić, gdzie szukać informacji?

UWAGI DO ĆWICZENIA:

Prezentacja przygotowana przez Centrum Edukacji Globalnej to kolejne slajdy, zawierające pytania i zarazem odpowiedzi, np.:

SLAJD KOSZULKI - współzależność: handel międzynarodowy

Pytanie: W jakim kraju mieszkają szwaczki, które uszyły twoją koszulkę?

Odpowiedź: Większość koszulek sprzedawanych w Europie produkowanych jest w Indiach lub Chinach.

Pytanie: Ile protestów w obronie praw pracowniczych zorganizowali obywatele Chin w 2005r.? a) ok. 500, b) ok. 50000

Odpowiedź: b) ok. 61000 protestów. (źródło: Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej www.ceo.org.pl)

Comment [BB4]: kropka na końcu zdania

OPIS ĆWICZENIA 3.

TYTUŁ: CZY MODNIE ZNACZY TEŻ ETYCZNIE?

CELE: przedstawienie idei sprawiedliwego handlu, ukazanie zależności handlu międzynarodowego na przykładzie jensów, ukazanie roli nas jako konsumentów w światowej gospodarce, zachęcenie uczestników do pogłębiania wiedzy na temat Fairtrade

CZAS TRWANIA: 90 min.

Comment [BB5]: jw.

POMOCE: komputer i rzutnik, film pod tytułem „My kupujemy, kto płaci? (z projektu CEO „Patrz i zmieniaj”), mapa, zniszczone jeansy, nożyczki

Comment [BB6]: bez spacji

ARANŻACJA PRZESTRZENI: sala kinowa, ćwiczenia w kręgu

PRZEBIEG ĆWICZENIA:

- Nauczyciel pyta uczniów, czy mają ulubiony element odzieży (ulubiona spódnica, koszulka,..).
- Następnie nauczyciel zachęca do zastanowienia się, w których krajach produkuje się odzież. Odpowiedzi są notowane na tablicy.
- Krótkie wprowadzenie nauczyciela nt. przemysłu odzieżowego i obuwniczego w Indiach.
- Projekcja filmu pt. „My kupujemy, kto płaci” (z projektu CEO „Patrz i zmieniaj”).
- Nauczyciel zachęca do podzielenia się spostrzeżeniami po obejrzeniu filmu.
- Następnie uczniowie, pracując w grupach, przygotowują odpowiedź na pytania:
 - Jakie są warunki pracy w Indiach?
 - Czego domagają się pracownicy?
 - Jakie są negatywne strony rozwoju przemysłu odzieżowego w Indiach?
 - Jakie są pozytywne skutki rozwoju przemysłu odzieżowego w Indiach?

Comment [BB7]: jw.

Comment [BB8]: przecinki, nawiasy zamykające itd. przyklejamy do wyrazu poprzedzającego

- Liderzy wybrani przez grupę prezentują opracowane odpowiedzi, w jakich warunkach szyte są nasze ubrania w Krajach Południa.
- Nauczyciel pyta, czy uczniowie wiedzą, gdzie produkowane są jeansy?
- Mini wykład nauczyciela, w trakcie którego na mapie wskazywane są wymienione kraje.
- Nauczyciel prosi, by uczestnicy podjęli się próby pocięcia przygotowanych wcześniej jeansów na części, odpowiadające udziałowi w dzieleniu się dochodem z ich produkcji.
- Zwrócenie uwagi uczestników na to, jak małą część ceny jeansów otrzymują pracownicy i pracownice fabryk.
- Zachęcenie uczestników do zastanowienia się, co my możemy zrobić?

Comment [BB9]: jw.

Comment [BB10]: jw.

PYTANIA I DYSPOZYCJE DO PODSUMOWANIA:

- Czego dowiedzieliście się na dzisiejszym spotkaniu?
- Poszukaj informacji nt. sprawiedliwego handlu, Fairtrade oraz świadomej konsumpcji.

UWAGI DO ĆWICZENIA

1. Mini wykład nauczyciela:

Etapy produkcji odzieży - przykład szwajcarskich jeansów: Bawełna jest zbierana w **Burkina Faso, Kazachstanie albo Indiach** i wysyłana do **Chin**. W **Chinach** przędzie się nici, przy użyciu szwajcarskich maszyn. **Na Filipinach**, bawełna jest farbowana kolorami indygo pochodzącymi z Niemiec albo Szwajcarii. W **Polsce** tkany jest materiał, przy użyciu szwajcarskich maszyn. Metka jeansów pochodzi z **Francji**, a guziki z **Włoch**. Projekt graficzny jeansów jest przygotowywany w **Szwajcarii** i wysyłany przez Internet **do fabryki odzieżowej na Filipinach**. Wszystkie elementy (guziki, metki, materiał) są transportowane samolotem na **Filipiny** i zszywane razem. Jeansy są sprzedawane **w Szwajcarii**. Po tym, jak są **noszone**, oddaje się je do Czerwonego Krzyża/Armii Zbawienia, albo innej organizacji zbierającej odzież używaną. Jeansy wysyłane są do **Afryki**, często do Ghany, gdzie nosi się je jeszcze raz. (źródło: Richard Gerster, *Ethique et mondialisation, éditions LEP, Lausanne*)

Comment [BB11]: znoszone?

Comment [BB12]: w załączniku przesyłam Paniom wybrane element z Polskich norm dotyczące jak poprawnie pisać przypisy i bibliografię

2. Instrukcja dla uczestników nt. podziału dochodów z produkcji jeansów:

Sprzedaż: 50%

Reklama: 25%

Materiał i fabryka: 13%

Transport i podatki: 11%

Szwaczki/szwacze (robotnicy szycy jeansy) 1%

(źródło: Anna Paluszek, „Odpowiedzialna konsumpcja”, w: *Scenariusz zajęć z edukacji globalnej dla szkoły*, PAH ; www.modnieietycznie.pl – strona projektu „Modnie i etycznie”)

Comment [BB13]: jw.

OPIS ĆWICZENIA 4.

TYTUŁ: CZY MIESZKAŃCY ZIEMI MUSZĄ CIERPIEĆ Z POWODU GŁODU?

CELE: Uświadomienie istnienia współzależności globalnych i problemu głodu na świecie, upowszechnienie wiedzy na temat marnotrawienia żywności

CZAS TRWANIA: 90 min.

Comment [BB14]: jw.

POMOCE: komputer i rzutnik, , mapa, markery, kreda, tablica,

ARANŻACJA PRZESTRZENI:

Comment [BB15]: ?

PRZEBIEG ĆWICZENIA:

- Nauczyciel pyta uczniów, czy wiedzą, jakie są najważniejsze problemy globalne współczesnego świata?
- Zapisuje na tablicy odpowiedzi uczniów i krótko je omawia.
- Nauczyciel przytacza dane na temat głodu na świecie. Mini wykład.
- Rozdaj uczniom tekst Moniki Rębały pt. Uprawy na krańcach świata („Newsweek”, 25/2009, s. 46-47).
- Następnie nauczyciel pyta, jakie działania - podejmowane w celu rozwiązania problemu niedostatku żywności w niektórych krajach - są przedstawione w tekście?
- Za pomocą komputera i rzutnika prezentuje mapę pt. „Głodni bogacze ruszają na zakupy” (Newsweek”, 25/2009, s.47).
- Uczniowie na podstawie mapy próbują określić skalę problemu i państwa w nim uczestniczące.
- Nauczyciel, prosi następnie o refleksję, czy żywności nie marnujemy?
Wstrząsające jest to, iż 80 procent głodujących na świecie dzieci żyje w krajach, gdzie istnieje nadwyżka produkowanej żywności.
- Uczniowie próbują wskazać przykłady marnotrawstwa żywności. Wnioski są zapisywane na tablicy.
- Na zakończenie zajęć nauczyciel zaprasza na krótką projekcję filmu ”Głód na świecie” – źródło: <http://www.filmiki.jeja.pl/2549,glod-na-swiecie.html>

PYTANIA I DYSPOZYCJE DO PODSUMOWANIA:

- Czego dowiedziałeś się na dzisiejszym spotkaniu? Zapoznaj się z instrukcją do twojej roli w WebQuest. Kogo będziesz reprezentował w projekcie?
- Jeżeli potrzebujesz pomocy w realizacji zadania, czy wiesz do kogo się zwrócić, gdzie szukać informacji?

UWAGI DO ĆWICZENIA:

1. Mini wykład na podstawie źródeł:
http://amitaba.republika.pl/glod_na_swiecie.html
oraz <http://prawda2.info/dobrobyt.html>

Obecnie 826 milionów ludzi na świecie cierpi z powodu głodu i niedożywienia - z czego 792 miliony w krajach rozwijających się oraz 34 miliony w krajach uprzemysłowionych. 2 miliardy ludzi (czyli 1/3 populacji)

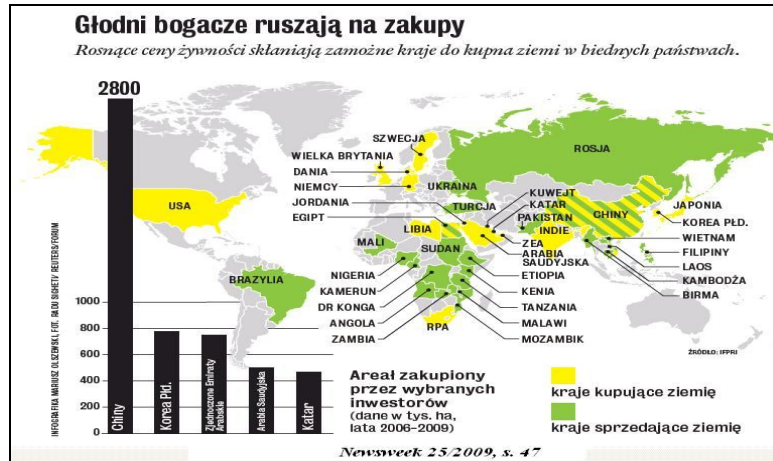
nie dysponuje dostateczną ilością pożywienia. Gdyby zebrać wszystkich głodujących na świecie, zaludniliby cały kontynent, a liczba jego mieszkańców byłaby większa od ludności Ameryki Północnej i Europy Zachodniej razem wziętych. (w 2009 roku [głoduje już ponad miliard ludzi](#), jak podaje ONZ-towska agencja FAO)

Każdego roku przeszło 12 milionów dzieci umiera na choroby związane z niewłaściwym odżywianiem! Niedożywienie powoduje 55% z wszystkich zgonów dzieci na świecie. W latach 1990-tych ponad 100 milionów dzieci zmarło z chorób i głodu. Można było temu zapobiec za cenę dziesięciu bombowców Stealth lub za dwudniowe światowe wydatki na cele wojskowe. Za cenę jednego pocisku raketowego szkoła pełna głodnych dzieci mogłaby przez 5 lat wydawać codzienny obiad. Statystycznie suma pieniędzy wydana w ciągu tygodnia na zbrojenia jest równa kosztom wyżywienia głodujących ludzi na całym świecie przez okres jednego roku.

Okolo 1,3 miliarda ludzi na świecie żyje za mniej niż 1 dolara dziennie, połowa ludności świata (ok. 3 miliardów) żyje za mniej niż dwa dolary dziennie. Produkt Krajowy Brutto 48 najbiedniejszych krajów świata (czyli prawie 1 ludności świata) jest mniejszy niż łączny majątek trzech najbogatszych ludzi na świecie. Aby pokryć niezaspokojone potrzeby świata w zakresie higieny i żywności, wystarczy 13 miliardów dolarów - tyle, ile ludzie w USA i Unii Europejskiej wydają co roku na perfumy. Jedna Europejka wydaje miesięcznie na same kosmetyki tyle co afrykańska kobieta na utrzymanie całej swojej rodziny przez rok. Ziemia - planeta pełna dysharmonii, ludzi chorych z przejedzenia obok tych, którzy umierają z głodu.

1,3 miliarda ludzi nie ma dostępu do czystej wody, z drugiej strony do wyprodukowania jednego samochodu zużywa się 380 ton wody, kilograma bawełny 50 ton wody a 1kg wołowiny 100 000 litrów!

2. Źródło: [tekst Moniki Rębały, Uprawy na krańcach świata](#)
3. Mapa pn. „Głodni bogacze...”, w: „Newsweek”, 25/2009, s.47)
4. <http://prawda2.info/dobrobyt.html>

BIBLIOGRAFIA

1. www.ceo.org.pl
2. <http://edu.newsweek.pl>
3. www.pah.org.pl

Comment [BB16]: jw.